

Crònica política comentada

Volum 3.er de la Història del Catalanisme

Barcelona

Núm. 8

18 juliol de 1931

L'ESTATUT DE CATALUNYA

GARBA vol dedicar a aquest històric document l'atenció que es mereix i de la qual és digne. *L'Estatut de Catalunya* és quelcom tan important i transcendent, que estableix una fita en la marxa de la nostra nacionalitat, obre un nou capítol i comença una nova etapa de la secular lluita a favor de la seva llibertat i de la seva independència. Res des de fa més de dos segles no s'ha presentat tan important i que tan a fons interessés moralment i materialment a la nostra pàtria; res que pugui esdevenir més favorable de les seves aspiracions o que, de desviar-se, pugui portar més fatals conseqüències. Hores denses de responsabilitat són aquestes que cada català ha de sentir i que, sobretot, les han de sentir amb major motiu tots aquells que amb més o menys autoritat, que amb més o menys realitat podem tenir un ascendent major o menor, una influència gran o petita sobre tot o sobre una part, per reduïda que sigui, del nostre poble.

I GARBA, insignificant i limitada com és, no se sent forastera ni estranya d'aquesta responsabilitat la fracció alíquota de la qual ni defuig, ni nega, ans bé l'accepta, minsa, esquivada si voleu, amb totes les seves conseqüències. Catalana de soca i arrel, radical i sincera, tan irreductible com franca i lleial, exposa en formular el comentari que mereix un tan excepcional document, (compliment alhora del deure que voluntàriament va imposar-se de registrar els nostres moviments político-nacionalistes) el seu particular parer, fill d'un tradicional convenciment patriòtic i humà alhora, parlant com sempre amb catalana claredat i expressant amb comediment (que no vol mancar al profundíssim respecte que sent per les preclares personalitats que han redactat i aprovat l'Estatut), certes objeccions que tanquen la nostra disconformitat amb el general esperit que l'informa.

La dissecció d'aquesta disconformitat ens portaria molt lluny, i encara no és hora oportuna de fer-la, perquè entenem que per sobre de tot cal que els fills d'aquesta terra estiguin units, formant un bloc indestructible per aconseguir allò que, malgrat la moderació i limitació d'aspiracions a què ens reduïm, no creiem que ens sigui atorgat sense una aferrissada lluita. I que no se'ns digui que som pessimistes sense motiu; sabem amb quines mentalitats tenim establerta la pugna, i coneixem a bastament l'esperit de la raça que intenta de fa segles l'hegemonia de la dominació absoluta en la península ibèrica, i ens recordem que l'oposició més forta i irreductible als nostres anhels de llibertat no sempre arrancava de les grades del tron, ans el contrari, mantes voltes aquest era el presoner o l'executor de l'oposició popular d'un poble que mai no ha sabut o no ha volgut entendre'ns, com no ha volgut comprendre cap dels nuclis nacionals que subjectava arribats que eren a la seva majoria d'edat i recolzats en la raó i en la justícia demanaven llur autonomia, no obtinguda mai bonament, sinó que els ha calgut arrabassar-la iradament i recobrant, per assegurar-la, llur independència. No tot era culpa de la reialesa, no tot era producte del despotisme de dues famílies successivament regnants sobre les

12